

Antimikrobo peptīdu un iekaisuma citokīnu izvērtējums psoriāzes pacienta ādā

Elga Sidhoma, Māra Pīlmane, Jānis Kīsis¹, Tamer Sidhom

Rīgas Stradiņa universitāte, Anatomijas un antropoloģijas institūts, Latvija

¹ *Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas un dermatoloģijas katedra, Latvija*

Ievads. Psoriāze ir hronisks, iekaisīgs, neizārstējams ādas stāvoklis, kurš ievērojami ietekmē dzīves kvalitāti. Psoriāzes patoģenēze pilnībā nav izskaidrota, bet tai ir raksturīgas plašas un ļoti heterogēnas ģenētiskās un imunoloģiskās izmaiņas. Psoriāzes pacienta ādā novērots ievērojami palielināts mikroorganismu daudzums, tomēr sekundāras bakteriālās ādas infekcijas slimības gaitā pievienojas reti, tādēļ dabīgo antimikrobo peptīdu klātbūtnei psoriāzes pacienta ādā ir būtiska nozīme.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Par darba mērķi tika izvirzīta imūnhistoķīmiska dabīgo antimikrobo peptīdu un ar tiem saistīto citokīnu noteikšana psoriāzes pacienta ādā. Pētījumā tika iekļauti 40 pacienti, kas atbilda iepriekš izveidotiem atlases kritērijiem. Izvēlētie pacienti bija vecumā no 18 līdz 70 gadiem ar iepriekš klīniski un histoloģiski apstiprinātu diagnozi *Psoriasis vulgaris*. Lokālā lidokaīna anestēzijā veiktas rutīnas 3 mm *punch* ādas biopsijas materiāls tika fiksēts Stefanīni šķīdumā, atūdeņots un ieguldīts parafinā. No katra audu parauga pagatavotie griezumumi pārskatam tika nokrāsoti ar hematoksilīnu un eozīnu. Imūnhistoķīmiski audos noteicām cilvēka beta defensīnu 2 (HBD2), tumora nekrozes faktoru alfa (*TNF-alpha*), interleikīnu 1 alfa (*IL-1 alpha*), interleikīnu 6 (IL-6) un interleikīnu 8 (IL-8). Iegūtie imūnhistoķīmijas dati tika izvērtēti puskvantitatīvi. Rezultātu vizuālai attēlošanai izmantotām *Leica DC 300F* digitālo kameru un attēlu vizualizācijas programmu *Image Pro Plus*.

Rezultāti. Pārskata griezumos konstatējām izteiktu iekaisuma šūnu perēkļveidīgu infiltrāciju dermas papilārā slānī, epidermas bazālā slāņa proliferāciju, reducētu graudaino slāni un parakera-tozi, Munro mikroabscesu, epitelioido šūnu un makrofāgu klātbūtni, arteriolu sklerotizāciju un sviedru dziedzeru vakuolizāciju. Defensīna izdala, *TNF-alpha* un interleikīnus saturošu šūnu klātbūtne svārstījās robežās no maz (+) līdz ļoti daudz pozitīvo struktūru (+++++) redzes laukā. Īpaši daudz defensīnu saturošas šūnas tika novērotas izteikta iekaisuma vietā. *TNF-alpha* pozitīvas šūnas (limfocītus, makrofāgus) konstatējām gandrīz visu pacientu ādā, galvenokārt subepitēlijā. *IL-1 alpha* saturošas šūnas tika novērotas maz, taču daudz IL-6 un IL-8 pozitīvas šūnas konstatējām epidermā, saistaudos, iekaisuma infiltrātos, ap asinsvadiem un sviedru dziedzeriem.

Secinājumi. Psoriāzes pacienta ādā vērojama izteikta dabīgā antimikrobā peptīda defensīna klātbūtne. *TNF-alpha*, IL-6 un IL-8 ir nozīmīgi citokīni psoriāzes iekaisuma norisē.